

Museovirasto
Tutkimusosasto

Luovutan ohessa kertomukset Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kesällä 1977 johdollani suorittamista tutkimuksista Kalannin Kylähiidessä, Euran Pappilanmäessä ja Euran Kauttuan Luistarissa. Luistarin kertomukseen kuuluva muu aineisto, liimattavat valokuvat, numeroitavat negatiivit, puhtaaksi piirrettävät kartat ja luetteloitavat löydökset, ovat Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen hallussa. Koska olen ollut arkeologian laitoksen palveluksessa vain runsaan viikon kaivauksen päättymisen jälkeen, en ole voinut valvoa jälkiselvittelytyötä, jonka professori Meinander on halunnut teettää opiskelijoilla harjoittelutyönä. Tietääkseni tätä työtä suoritetaan parhaillaan arkeologian laitoksen nykyisen henkilökunnan valvonnassa.

Helsingissä 28. joulukuuta 1977

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander

fil. lis.

Valtion humanistisen toimikunnan
nuorempi tutkija

Kertomus koekaivauksesta, jonka Helsingin yliopiston arkeologian laitos suoritti Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilanderin johdolla 11.6.1977 Kalannin Kylähiid -den ns. Klupumäellä (peruskartta 1131 10, x 6747 28, y 533 96, z 10-12,5 m). - Kertomukseen liittyy kartta ja 5 valokuvaa, löydökset on numeroitu Museoviraston esihistorian toimiston päänumerolla 20178.

Keväällä 1977 sain Museovirastolta luvan suorittaa koekaivauksia Kalannin Kylähiiden alueella. Tarkoituksena oli tutkia Kylähiiden alueen mahdollisuuksia Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen projektikohteeksi. Tämän vuoksi suoritin koekaivauksen ns. Klupumäen alueella, jolla Matti Huurteen inventointikertomuksessa on n:o 43 (Palppa II, om. mv. Keijo Luukkala, Kylähiisi) ja jolta Huurre oli inventointinsa yhteydessä löytänyt keramiikkaa ja palaneita luunsiruja. Alueen sijainnista ja ulkonäöstä ks. Huurre 1964. Huurteen inventoinnin jälkeen alue on muuttunut vain sikäli, että sen koillispuolella leikaten on kaivettu posti- ja lennätinlaitoksen kaapelioja. Kaapelilinjan paalu 02 09 4 on kumpareen koillispuolella, ja sitä käytettiin koekaivauksen mittausten lähtöpisteenä. Tutkimuksiani avustivat FM Marianne Schauman-Lönnqvist, Huk Matti Bergström sekä joukko arkeologian kenttätöyökurssien osanottajia.

Koekaivaus suoritettiin siten, että alue tutkittiin ensin terästikkuja käyttäen, ja tällöin päästiin selville siitä, että koko mäki on tiheän kiveyksen peitossa. Tämän jälkeen vedettiin mäen korkeimmalle kohdalle linja, joka alkoi kaapelilinjan paalusta ja jonka suunta oli itäkoillisesta länsilounaaseen siten, että se kulki mäen keskustassa olevan n. 5 m laajan kiviymyrän (Huurre n:o 7) keskitse. Mainitusta paalusta 32 m:n päähän, kiviymyrän keskelle, tehtiin ensimmäinen 1x1 m laaja koekuoppa. Heti 10-15 cm paksun turpeen alta tuli esiin tiheä, nokinen kiveys, jonka pinnalta löytyi rautaesineen katkelma, palanutta luuta ja saviastian muruja (KM 20178:1-3).

Koekuoppa 2 tehtiin samalle linjalle 16 m koilliseen edellämaitutusta paalusta. Se oli vain 50 cm leveä, mutta yli 3 m pitkä, ja sen koillispuolella sattui yhden mäellä olevan painanteen kohdalle (Huurre n:o 10). Myös tällä koealueella turvetta oli vain 10-15 cm. Sen alla oli maa nokista, ja varsinkin koealueen lounaispuolella oli kiviä heti turpeen alla. Musta maa näytti jatkuvan myös painanteen kohdalle. Koska heti pintaturpeen alta tuli palaneita luunsiruja ja neljä pronssiesineen

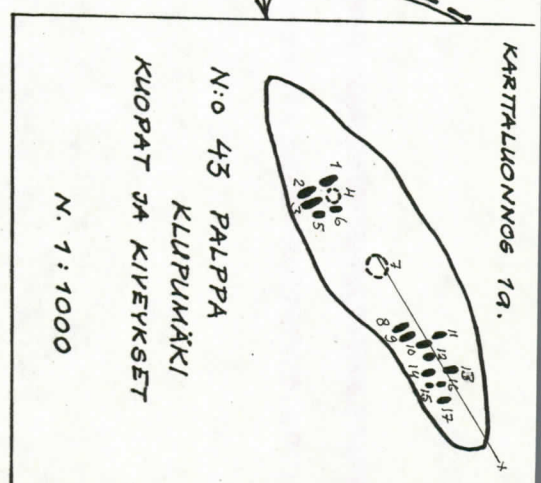
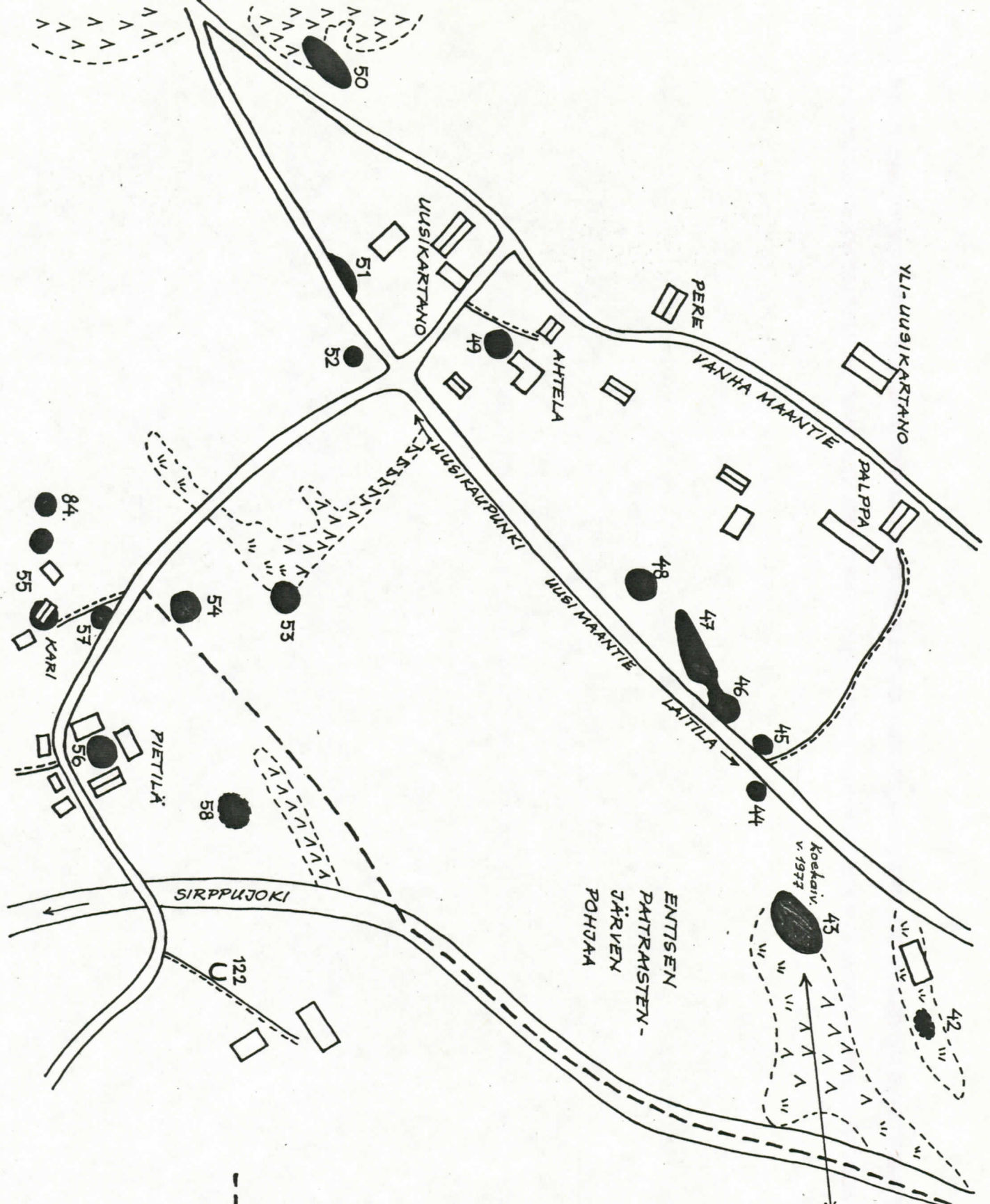
katkelmaa (KM 20178:4-8), kaivaus lopetettiin siihen ja alueet peitettiin ennalleen.

Koekaivauksen perusteella Klupumäellä on selvästi rautakautinen maanlainen polttokalmisto, kuten Huurre on arvellutkin, ja kiveys tuntuu jatkuvan aivan rinteiden juurille asti. Mahdollisesti kiviympyrän kohdalla on erillinen latomus, mutta terästikuilla kokeiltaessa ei sen ja ympäröivän alueen välillä voitu todeta mitään eroa, ja kiveys vaikutti sekä ympyrän keskellä että koekuopan 2 lounaispäässä luonteeltaan täysin samanlaiselta.

Helsingissä 30. 6. 1977

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander

fil. lis.

KARTTALIIONNOS 1.

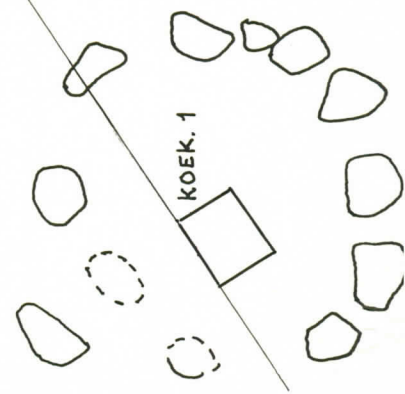
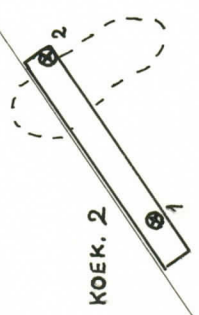
KALANTI
KYLÄHIISI
RAUTAKAUITSET
KALMISTOT.

- KALMISTO TAI HAUTA
- EPÄVARMA HAUTA
- UHRIKIVI
- U KUOPPA
- KYLÄÄNRAJA

1 : 4000

M. HUURRE 1964
liitty P.-L. lehtosalo-
Hilanderin kertomuk-
seen vuodelta 1977.

KALANTI-KYLÄHIISSI
KLUPUMÄKI
Koekaus 1977
P-L. Lehtosalo-Hilander
Mittakaava 1:100

Neg. 48641

1. Kiveystä koekuopassa 1. Kuvattu kaakosta.

Neg. 48642

2. Koekuopan 2 koillisestä. Kuvattu lounaasta.

Neg. 48643

3. Koekuopan 2 lounaisesta. Kuvattu koillisesta.

Neg. 48644

4. Kaivausta koekuopan 2 lounaispäässä.

Neg. 48645

5. Koekuopan 1 kaivausta.